

Abstrakt

Kognitivní flexibilita představuje schopnost adaptivně měnit chování v závislosti na vnějších podmínkách. V psychologických testech je měřena zejména jako schopnost přepínat mezi jednotlivými vodítky, úkoly, či objekty. Tato diplomová práce je zaměřena na kognitivní flexibilitu u pacientů s obsedantně kompulzivní poruchou (OCD). Za tímto účelem byli účastníci testováni ve dvou virtuálních testech zaměřených na kognitivní flexibilitu v prostorovém kontextu: v aktivní preferenci místa (AAPP) a v aktivním vyhýbání se místu (AAPA). V obou testech se účastníci pohybují ve virtuální rotující aréně a jejich cílem je v jednom testu hledat skrytý cíl (AAPP) a ve druhém se vyhýbat neviditelnému sektoru (AAPA). Mohou se orientovat jen podle objektů rozmístěných uvnitř a vně arény a podle zvuku, který sektor/cíl vydávají po vstupu. Poloha sektoru se během testů mění z referenčního rámce v místnosti na referenční rámec na aréně a naopak. Aby byli účastníci schopni úlohy úspěšně řešit, musí se naučit mezi referenčními rámci přepínat. Výsledky této studie ukázaly, že ve srovnání se zdravou kontrolní skupinou mají pacienti s OCD horší odhad pozice, kde je skrytý cíl umístěn, a to zejména v podmínkách, kdy se referenční rámec oproti předchozím podmínkám změnil. Srovnání pacientů s převažujícími symptomy v dimenzi „kontrolování“ a v dimenzi „mytí, čištění“ ukázalo kratší čas do nalezení cíle v AAPP u účastníků v dimenzi „kontrolování“. Ačkoli měli již od prvního pokusu kratší časy k nalezení cíle, nezačali se signifikantně zlepšovat až do čtvrtého pokusu v každé podmínce. Oproti tomu účastníci se symptomy v dimenzi „čištění“ měli celkově delší čas do nalezení cíle, ale jejich výkon se začal zlepšovat již od prvního pokusu (nejvíce mezi prvním a třetím pokusem). Začali se tedy učit o něco rychleji. Závažnost symptomů pozitivně korelovala s vyšším časem stráveným v zakázaném sektoru v druhé části AAPA. Výsledky naznačují horší výkon OCD pacientů v těchto parametrech testů a zejména poukazují na rozdíly mezi jednotlivými OCD dimenzemi.